

Macro Economische Verkenning 2021

Beschouwing Coronaklap raakt zwakke plek → pagina 4

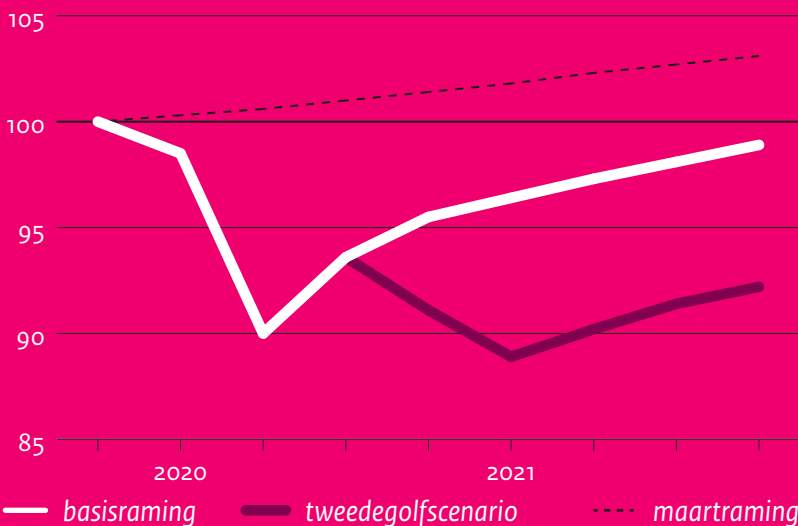

Basisraming: bbp groeit in 2021, maar blijft onder niveau 2019

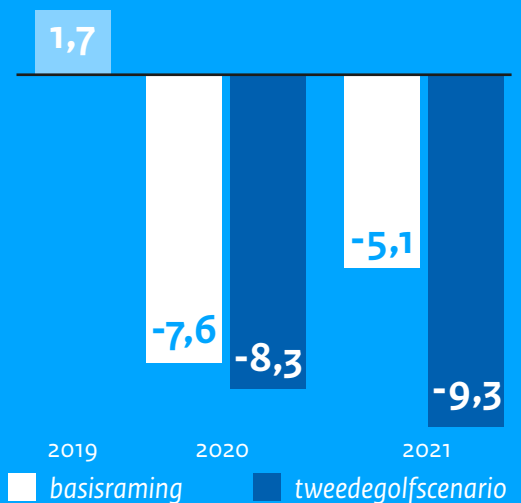
Scenario: bbp daalt verder door nieuwe lockdown

verandering bbp per kwartaal t.o.v. 4de kw. 2019 (2019 = 100)

De overheidsfinanciën hangen flink uit het lood, maar zijn niet in gevaar

EMU-saldo in % bbp

Onzekerheden corona

duur van beperkingen

komst van vaccin

ontwikkeling buitenland

Andere risico's

geopolitieke spanningen

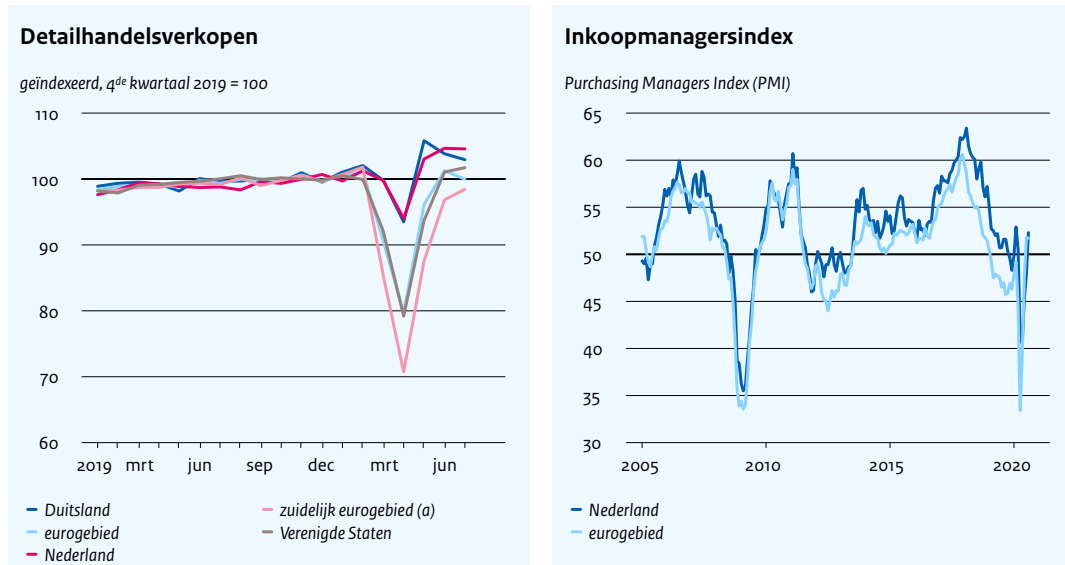

handelsakkoord Brexit

CPB Visuele samenvatting

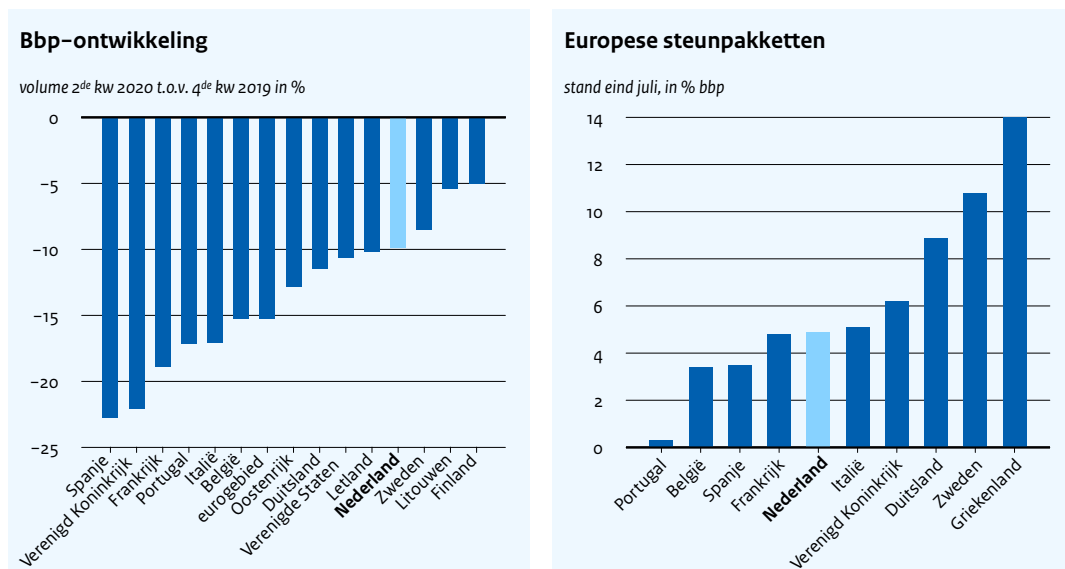
september 2020

De coronapandemie heeft geleid tot een historische terugval in handel en productie. Indicatoren van economische activiteit wijzen op herstel vanaf mei/juni.

(a) Ongewogen gemiddelde van Frankrijk, Italië, Spanje en Portugal
Bron: Eurostat, U.S. Census Bureau en IHS Markit ([databestand, link](#))

De mate waarin landen het virus weten terug te dringen, dan wel of de komende tijd (nieuwe) contactbeperkingen nodig blijken, is bepalend voor de snelheid van het economisch herstel. De omvang van klap loopt sterk uiteen, hetzelfde geldt voor de steunpakketten.

Bron: CBS, Eurostat, U.S. Bureau of Economic Analysis en CPB ([databestand, link](#)).

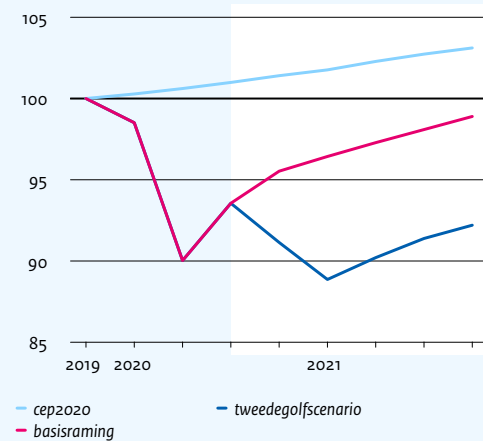

De epidemiologische situatie blijft precair en daarmee is de onzekerheid over de economische vooruitzichten enorm. Om die onzekerheid recht te doen, presenteert het CPB naast de basisraming ook een scenario waarin opnieuw grootschalige contactbeperkingen nodig zijn. Bij de interpretatie van bbp-cijfers past — nog meer dan gebruikelijk — een waarschuwing: het bbp is geen maatstaf van welvaart.

In de basisraming groeit de economie in 2021 weer, maar blijft deze onder het niveau van 2019. In het scenario waarin nieuwe grootschalige contactbeperkingen nodig zijn, daalt het bbp verder en gaat het herstel trager. In beide situaties reageert de werkloosheid vertraagd.

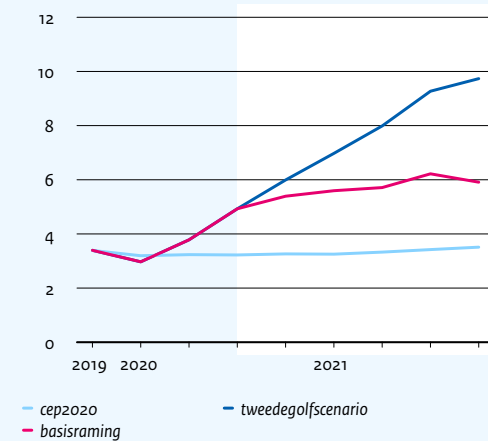
Bruto binnenlands product

geïndexeerd, 4de kwartaal 2019 = 100

Werkloosheid

% beroepsbevolking, per kwartaal

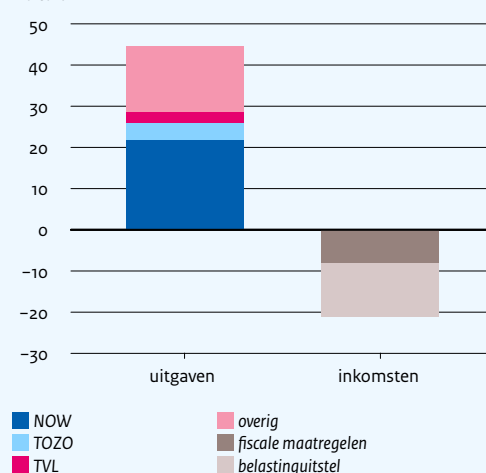

Bron: CPB ([databestand](#), [link](#))

De overheidsfinanciën hangen door steunmaatregelen en lagere belastinginkomsten flink uit het lood, maar zijn niet in gevaar.

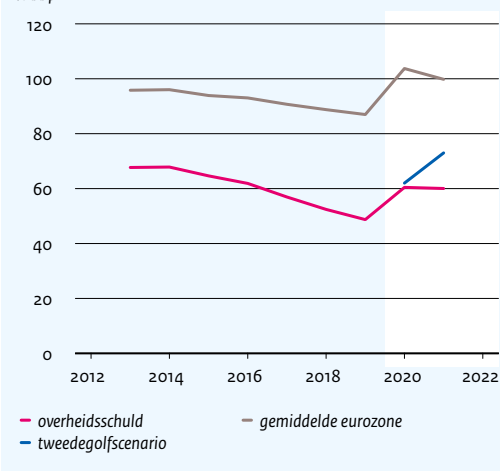
Omvang steunmaatregelen

mld euro

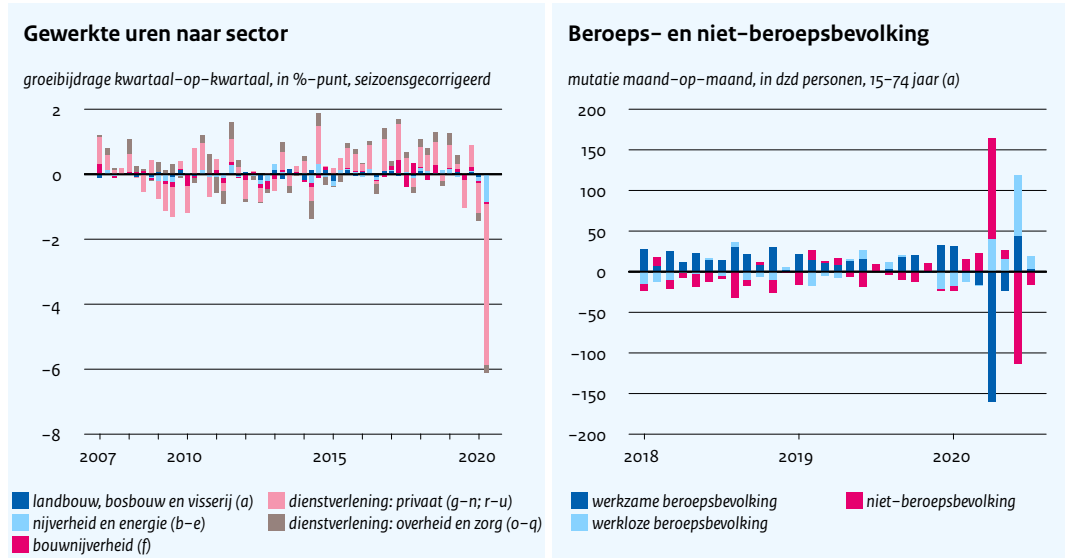
Overheidsschuld

% bbp

Bron: Financiën, Ameco, CBS en CPB ([databestand](#), [link](#)).

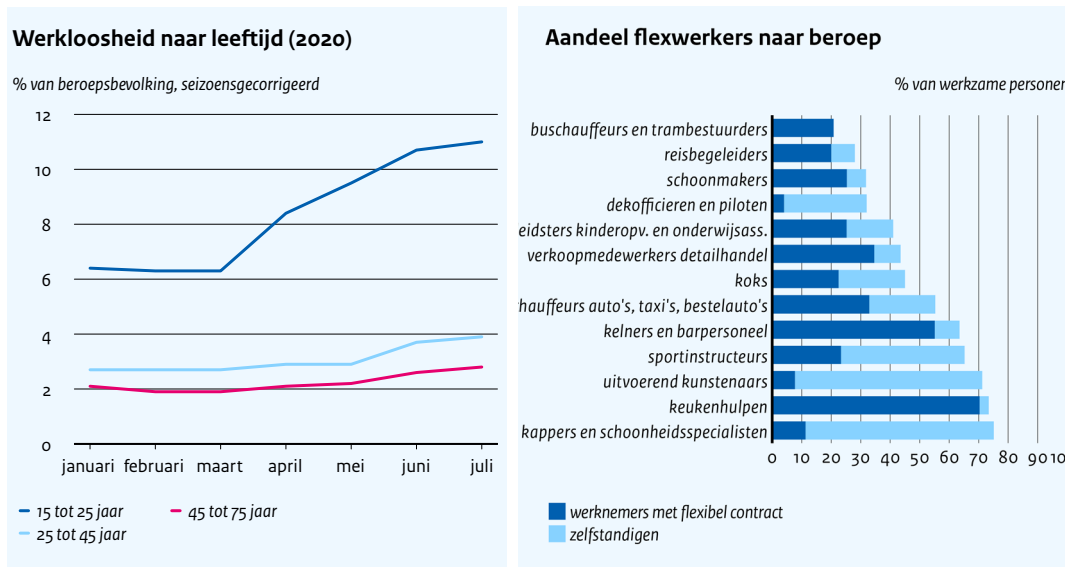
Turbulent verloop op de arbeidsmarkt, grootste toename van de werkloosheid moet nog komen. Overheidsbeleid drukt de stijging van de werkloosheid, maar kan deze niet voorkomen.

(a) seizoensgecorrigeerd
 Bron: CBS ([databestand.link](#))

Beschouwing

Op de arbeidsmarkt verdiept de coronacrisis de al bestaande breuklijnen. Jongeren, zzp'ers, flexwerkers en kwetsbare groepen dragen een disproportioneel deel van de economische klap. De uitdaging is om onderliggende ongelijkheid aan te pakken, zodat dat een volgende crisis een sterkere samenleving treft.

Bron: CBS en CPB ([databestand.link](#))

Kerngegevens basisraming voor Nederland, 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>mutaties per jaar in %</i>						
Internationale economie						
Relevant wereldhandelsvolume goederen en diensten	3,7	5,4	3,3	3,3	-9,3	6,8
Concurrentenprijs (a)	-2,7	1,1	-0,8	3,0	0,2	0,0
Olieprijs (dollars per vat)	43,8	54,3	70,9	64,3	41,7	45,1
Eurokoers (dollar per euro)	1,11	1,13	1,18	1,12	1,12	1,14
Lange rente Nederland (niveau in %)	0,3	0,5	0,6	-0,1	-0,3	-0,3
Volume bbp en bestedingen						
Bruto binnenlands product (bbp, economische groei)	2,2	2,9	2,4	1,7	-5,0	3,5
Consumptie huishoudens	1,1	2,1	2,2	1,5	-5,8	4,4
Consumptie overheid	1,3	0,9	1,7	1,6	3,9	1,9
Investerings (inclusief voorraden)	-6,7	4,2	3,9	3,6	-8,2	6,9
Uitvoer van goederen en diensten	1,7	6,5	4,3	2,7	-5,2	4,7
Invoer van goederen en diensten	-2,0	6,2	4,7	3,2	-3,6	5,8
Prijzen, lonen en koopkracht						
Prijs bruto binnenlands product	0,5	1,3	2,4	3,0	1,7	1,5
Uitvoerprijs goederen en diensten, exclusief energie	-1,3	1,3	0,9	1,0	0,6	1,1
Prijs goederenimport	-4,5	3,6	2,2	-1,1	-3,9	0,9
Inflatie, geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp)	0,1	1,3	1,6	2,7	1,4	1,4
Loonvoet bedrijven (per uur) (d)	0,7	0,9	1,9	2,4	4,0	0,3
Cao-loon bedrijven (c)	1,5	1,5	2,0	2,4	2,5	1,4
Koopkracht, statisch, mediaan alle huishoudens	2,5	0,2	0,0	1,0	2,2	0,8
Arbeidsmarkt						
Beroepsbevolking	0,4	0,8	1,2	1,6	-0,1	0,6
Werkzame beroepsbevolking	1,3	2,1	2,3	2,0	-1,0	-1,0
Werkloze beroepsbevolking (in duizend personen)	538	438	350	314	395	545
Werkloze beroepsbevolking (niveau in % beroepsbevolking)	6,0	4,9	3,8	3,4	4,3	5,9
Werkgelegenheid (in uren)	2,4	2,4	2,6	2,2	-3,6	1,2
Overig						
Arbeidsinkomensquote (niveau in %)	73,9	73,3	73,4	74,0	73,0	74,0
Arbeidsproductiviteit bedrijven (per uur)	-0,2	0,6	-0,1	-0,5	-1,4	2,8
Individuele spaarquote (in % beschikbaar inkomen) (b)	3,9	3,0	3,2	3,1	9,2	7,1
Saldo lopende rekening (niveau in % bbp)	8,1	10,8	10,8	9,9	8,3	7,6
<i>niveau in % bbp</i>						
Collectieve sector						
EMU-saldo	0,0	1,3	1,4	1,7	-7,6	-5,1
EMU-schuld (ultimo jaar)	61,9	56,9	52,4	48,7	59,9	62,0
Collectieve lasten	38,4	38,7	38,8	39,3	38,0	38,7
Bruto collectieve uitgaven	44,0	42,9	42,8	42,4	50,3	48,3
(a) Goederen en diensten, exclusief grond- en brandstoffen.						
(b) Niveau; beschikbaar gezinsinkomen is inclusief collectieve besparingen.						
(c) Voorheen contractloon bedrijven.						
(d) De loonkostensubsidie NOW, en de continuïteitsbijdrage in de zorg, hebben een opwaarts effect op de loonvoetmutatie bedrijven in 2020 van 2,0%-punt en een neerwaarts effect van 1,5%-punt in 2021.						